

CERTIFIED TRANSLATION FROM POLISH

Ryszard Grzesiula

Michał Hornung

Vice Presidents of the Association of People Affected by the Warsaw Decree

"Dekretowiec"

[name in Polish: Zrzeszenie Osób Dotkniętych Skutkami Dekretu Warszawskiego „Dekretowiec”]

ul. Broniwoja 8/36, 02-655 Warsaw

Warsaw, 21 September 2020

Mr Andrzej Duda

President of the Republic of Poland

ul. Wiejska 10

00-489 Warsaw

[An oblong stamp reading:]

CHANCELLERY OF THE PRESIDENT OF THE
REPUBLIC OF POLAND

Main Chancellery

RECEIVED

21 SEPT 2020

No. of attachments: [handwritten entry:] 1

Unit symbol: [illegible word]

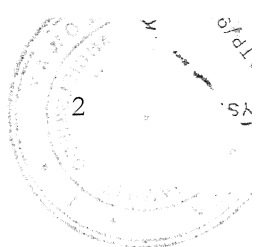
REQUEST

Pursuant to Article 122(3) of the Constitution of the Republic of Poland, we hereby request that:

- a) the Act of 17 September 2020 on amending the act on specific rules for eliminating the legal effects of reprivatisation decisions concerning real property in Warsaw, issued in violation of the law, the act on commercialisation and some employee rights, and the act on real property management (hereinafter: the amending act) be referred to the Constitutional Tribunal for adjudication on the conformity of Article 3 of the amending act with the Constitution of the Republic of Poland, international agreements and statutes with regard to the scope in which the amending act modifies the Act of 21 August 1997 on real property management (Polish Journal of Laws / Dz. U. of 2020, item 65, 284, 471 and 782), or
- b) pursuant to Article 144(3)(6), the amending act be vetoed with regard to the scope in which it modifies the Act of 21 August 1997 on real property management (Polish Journal

of Laws / Dz. U. of 2020, item 65, 284, 471 and 782).

[Page 2]

Dear President,

We kindly inform the President that, following the amendments made by the Senate, on 17 September 2020 the Sejm ultimately adopted the amending act which, in the opinion of a wide range of lawyers, contains numerous provisions that are contrary to the Polish Constitution, the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the Charter of Fundamental Rights and Article 6 of the Treaty on European Union that was ratified by the Government of the Republic of Poland and remains in effect in the Polish legal system.

We would like to begin with shortly summarising the rights of Warsaw real property owners granted to them under the Decree of 26 October 1945 on Ownership and Usufruct of Lands in the Capital City of Warsaw [*repetition in the source text:*] of 26 October 1945 (Polish Journal of Laws / Dz. U. no. 50, item 279, hereinafter referred to as the Warsaw Decree, the so-called Bierut Decree).

Pursuant to Article 7(2) of the Warsaw Decree, all citizens of Warsaw who correctly submitted so-called decree applications, and thus applied for the right of perpetual usufruct to their real property, acquired an expectative [*in Polish: ekspektatywa*], i.e. a promised right. The expectative, as a civil law institution, is inheritable and transferable. In Warsaw, it results in acquiring the right of perpetual usufruct (which may be converted into ownership), the right to land owned by owners as defined in the decree that was unlawfully taken from them by communists.

The amending act of 17 September 2020 deprives the residents of Warsaw of the rights granted to them under Article 7(2) of the Warsaw Decree, personally affecting every citizen of Warsaw who lost their real property to communist lawlessness, regardless of their religion, political views or their current citizenship. This authorises a European Union citizen, as a natural person, to bring an action for damages against the Polish State to the International Court of Justice of the European Union in Luxembourg. Moreover, the above solutions, provided for in the amending act, drastically violate Articles 13 and 17 of the European Convention of Human Rights, which refer to the infringement of the rights provided for in the Convention and the prohibition of issuing legal acts intended to nullify such rights.

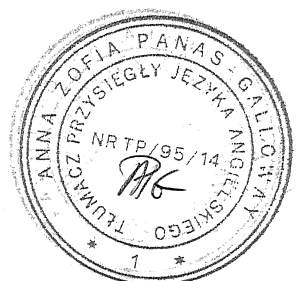
The ownership interest of the applicants is treated as assets and, therefore, as a right protected under Article 1 of Protocol no. 1 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, as it is sufficiently founded in domestic law. The expectative or rather legitimate expectation of Warsaw's residents is considered sufficiently certain, and [...]

[Page 3]

[...] the national as well as international jurisdiction classifies it as an ownership right, which was confirmed by the European Court of Human Rights (see ECHR judgement in the case of Kopecky, para. 52; ECHR judgement of 6 October 2005 in the case of Draon v. France, para. 68; of 3 November 2009 in the case of Sierpiński v. Poland, para. 65; proceedings of the ECHR of 23 February 2010 in the case of Koivusaari and others v. Finland; ECHR judgement of 1 April 2010 in the case of Densiova and Moiseyeva v. Russia, para 47); this opinion is based on the fact that the expectation is founded in stable judicial decisions.

Under the Warsaw Decree, the Polish communist state took over 40,000 mortgage plots on which 25,498 buildings were erected. According to the inventory conducted by the Warsaw Reconstruction Office [*in Polish: Biuro Odbudowy Stolicy*] after the fall of the Warsaw Uprising, 11,229 buildings were destroyed. Communists took over all buildings, i.e. those that were destroyed and those that remained intact. Until now, 17,000 decree applications were filed (for the establishment of the right of perpetual usufruct), out of which over 4,000 have been examined with varying results. Under Article 7(2) of the Warsaw Decree, people whose applications have not been decided upon acquired the expectative, which, according to international and national jurisdiction, is treated as an ownership right.

Article 3 of the act of 17 September 2020 provides for amending the Act on real property management by depriving former owners of real property in Warsaw of their rights and excludes the option of any real property being returned in kind. Taking a very general stock of the claims of former Warsaw real property owners against the Polish State in relation thereto, it should be assumed that over 13,000 of them will lose their expectative right (without accounting for the multiplication of that number due to generations being replaced by their legal successors). Every person signifies an individual claim to a specific Warsaw real property whose value must be determined. Those properties include villas, multiple dwellings, so-called tenement buildings, construction sites and other plots intended for various purposes. The general value of those claims is currently difficult to estimate as there is no detailed analysis; however, it can be stated with considerable probability that their value will be within several hundred billion zlotys.

With regard to specific provisions of the act of 17 September 2020, we are questioning the legitimacy of the following statutory provisions included in Article 3 thereof, which modify the Act on real property management, as standing in contradiction to the legal acts referred to above.

[Page 4]

I. [Article 3(2b) of the amending act] introduces the following changes to the Act on real property management: in Article 214b, (2a) is added after (2), reading as follows:

"2a. The Applicant and their possible legal successors may not be represented by a curator of the estate or a curator for a person whose whereabouts are unknown."

[Article 3(3) of the amending act] introduces the following changes to the Act on real property management: Article 214c is added after Article 214b, reading as follows:

"Article 214c. Granting of land for perpetual usufruct to a person who acquired the right or the claim from a curator representing an entitled person, appointed for a person whose whereabouts are unknown, if there were no grounds for their appointment, or from a curator of the estate or in violation of the succession laws, including laws on vacant or unclaimed inheritance, shall be refused."

Neither of the above-mentioned statutory provisions contain a specification of time in which a common court appointed a curator of the estate or a curator for a person whose whereabouts are unknown. In this situation, the provisions referred to above should be interpreted to mean that curators were acting as of the effective date of the Warsaw Decree, and if they took action, the decision on granting the right of perpetual usufruct to land in favour of a person who obtained the right as a result of such curator's actions may be negative. The above-mentioned provisions, as provisions restricting the ownership right, exceed the scope of Article 31 of the Constitution of the Republic of Poland which provides a list of limitations of rights and freedoms, and provides the circumstances in which said rights may be restricted.

We kindly explain that when the Warsaw Decree of 26 October 1945 became effective, some citizens of Poland were still in Gen. Anders' Army, some in Russian Gulags, some were imprisoned by the Security Office, while others were scattered across Poland and Europe due to acts of war. The takeover of land in Warsaw under the Warsaw Decree was conducted by way of an

announcement being published in the Official Journal of Warsaw.

As of the publishing of the Official Journal, a citizen of Warsaw had 6 months to submit a so-called decree application provided for in Article 7(2) of the Warsaw Decree. Therefore, applications for the appointment of a curator [...]

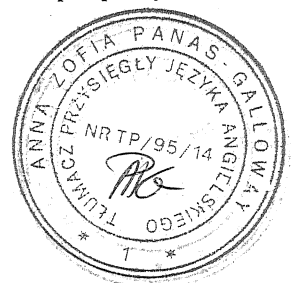
[Page 5]

[...] for a person whose whereabouts were unknown and who, according to curatorship laws, was authorised to appear before all authorities, submit the decree application and take other actions to secure the interests of the absent person, were frequently submitted to common courts. In a series of actions brought by curators, residents of Warsaw acquired rights and claims that authorised them to apply for perpetual usufruct or damages, and such cases are often pending until this day. The questioned provisions deprive citizens of those property rights by refusing to grant the right of perpetual usufruct to the land to people entitled thereto.

We would like to point out that curators were appointed for those whose whereabouts were unknown under a ruling of a common court by way of issuing a specific decision. Article 214c introduced by the amendment provides that an administrative authority shall be authorised to establish whether a curator appointed by a common court was appointed in a legitimate manner and whether there were grounds to appoint one. It would be absurd in the Polish and the European legal system for a public administration authority to verify the legitimacy of a ruling made by a common court and to decide whether a common court had grounds to issue such a decision. Moreover, a public administration authority may not decide whether a curator appointed by a common court may or may not represent an entitled person. This prohibits an aggrieved party from appearing in a common court, which violates Article 45(1) of the Constitution of the Republic of Poland, which provides that every citizen shall have the right to have their case heard by an independent common or administrative court.

The challenged statutory provision is also contrary to Article 32 of the Constitution of the Republic of Poland according to which all persons shall be equal before the law and have the right to equal treatment by public authorities. Moreover, in our opinion, the provision violates Article 64(1) and (2) of the Constitution of the Republic of Poland, stating that everyone shall have the right to ownership and the right of succession, and that those rights shall be under legal protection that is equal for everyone.

II [Article 3(1) of the amending act] gives Article 214a of the Act on real property

management new wording, which provides for a refusal to grant the right of perpetual usufruct or to transfer the ownership right to an entitled person due to the intended purpose or use of the real property specified in Article 6 of the Act on real property management.

The act also extends the list of public purposes provided in Article 6 and raises them to the status of a statutory provision that deprives the entitled person of their ownership right.

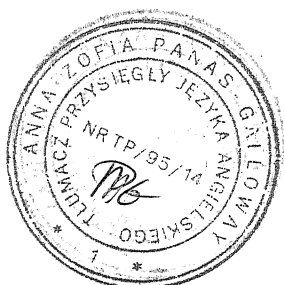
[Page 6]

The discussed Article 6 contains only a catalogue of public purposes and until now it has not deprived Warsaw residents of their right and ownership title. Moreover, item 11 which was added to Article 214a of the Act on real property management **[Article 3(1) of the amending act]** provides as follows:

“Article 214a. 1. The granting of land for perpetual usufruct or the transfer of the ownership right to the land to an entitled person referred to in Article 7(1) of the Decree of 26 October 1945 on Ownership and Usufruct of Lands in the Capital City of Warsaw shall be refused, regardless of reasons listed in Article 7(2) of that Decree: [...] 11) due to the inability of reconciliation with proper neighbourly relations [...]”.

In our opinion, the provision quoted above is absurd, it does not refer to the Constitution of the Republic of Poland, nor does it refer to community law, as in no state of present-day Europe there is a legal provision allowing the dissatisfaction or opposition of an adjacent neighbour to deprive a person of the ownership right to their real property. That provision, which differentiates between citizens and makes the loss of the ownership right dependant on the opposition of a neighbour is, in present-day society, perceived as a pretext for expropriation without compensation. If the neighbour in question is the Municipality of the City of Warsaw which can sell real property with regard to which decree proceedings are being conducted to a real estate developer in the course of a public tender, it is always to be expected that the municipality will oppose the establishment of the perpetual usufruct right in favour of the former owner and the return of the real property in kind.

The statutory solution described above stands in contradiction to Article 21 of the Constitution of the Republic of Poland, Article 64(1) and (2) of the Constitution of the Republic of Poland, Article 1 of Additional Protocol 1 to the Convention for the Protection of Human Rights and

Fundamental Freedoms, Article 17 of the European Convention and Article 17 and Article 54 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, which, pursuant to Article 6 of the Treaty on European Union, constitute a part of the national legal system.

III. Further, we question the purpose of item 12 incorporated into Article 214a of the Act on real property management [**Article 3(1) of the amending act**]. The provision in question reads as follows:

"Article 214a. 1. The granting of land for perpetual usufruct or the transfer of the ownership right to the land to an entitled person referred to in Article 7(1) of the Decree of 26 October 1945 on Ownership and Usufruct of Lands in the Capital City of Warsaw shall be refused, [...]"

[Page 7]

[...] regardless of reasons listed in Article 7(2) of that Decree: [...] 12) if the real property is intended or used for public utility purposes."

The term 'public utility' is not defined in the Act on real property management or in the Constitution of the Republic of Poland. As stated above, land or an area for the storage of coal or gravel can be used for public utility purposes; in our opinion, this circumstance groundlessly leads to the deprivation of the ownership right to that area. The legislator is giving an extensive interpretation to the term 'public utility', as land needed by the Municipality or the State Treasury may be leased out or purchased from the owner or the entitled person. The legislator cannot create a legislative situation in which the owner is deprived of their ownership right without any compensation.

Article 112 of the Act on real property management provides for an interpretation of real property expropriation which is based on limiting or depriving the rightful owner of their property right, which can be done for public purposes, if the right to the use of that real property may not be acquired otherwise.

With regard to Warsaw's lands, no discussions are conducted with legal successors or former owners. However, with regard to the issue of their willingness to make land available, lease it or transfer it in any form, people resort to the unconstitutional expropriation of the ownership right to the real property for the purposes of rather undefined public utility purposes. In our opinion, this accounts to unequal treatment of a citizen, which violates Article 32 of the Constitution of the

Republic of Poland. Deprivation of the property right, i.e. expropriation, without indicating a public purpose and granting any compensation to the entitled person. This also infringes a series of the above-mentioned community laws and Article 6 of the Treaty on the Functioning of the European Union, which binds Poland.

IV. We question the legitimacy of Article 214a(4) of the Act on real property management [Article 3(1) of the amending act]:

“Article 214a. 1. The granting of land for perpetual usufruct or the transfer of the ownership right to the land to an entitled person referred to in Article 7(1) of the Decree of 26 October 1945 on Ownership and Usufruct of Lands in the Capital City of Warsaw shall be refused, regardless of reasons listed in Article 7(2) of that Decree: [...] 4) in relation to the reconstruction or renovation of buildings referred to in Article 5 [...]

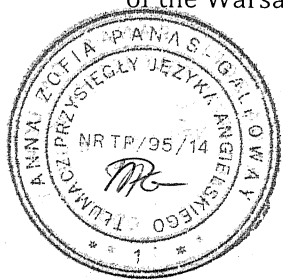
[Page 8]

[...] of the Decree of 26 October 1945 on Ownership and Usufruct of Lands in the Capital City of Warsaw, whose destruction suffered in 1939–1945 amounted to over 50%, being conducted using public funds [...]”

This issue was already addressed in the Decree of 26 October 1945 on the Demolition and Restoration of Buildings Destroyed and Damaged by the War (Official Journal of the Republic of Poland / Dz.U. R. P. no. 50, item 281). Article 7 of the above-mentioned decree stated that damaged buildings could be repaired by the owner, the State, the Municipality, a state institution, a social institution, a housing cooperative, tenants' association, etc. An above-mentioned entity that repaired a building could use it for 10 years. After that time, however, the building had to be returned to its rightful owner. In 1947, the decree was amended and the period of use of a repaired building was extended to 20 years; after that time, the building was to be transferred to the former owner without claiming reimbursement for the costs of the repair.

The provision on refusal to return real property to its former owner because its renovation conducted in the past exceeded 50% of its value, which is included in the amending act of 17 September 2020 adopted by the Sejm, will prevent the return of every building renovated in the former period to its former owner. This provision does not account for the fact that some damaged buildings in Warsaw were renovated by their owners.

The “Dekretowiec” Association registers such absurd cases as those when after the effective date of the Warsaw Decree numerous people applied to the authorities of the Capital City of Warsaw

for a permit to build villas or one-family houses on owned Warsaw land. In most cases, the permit to construct a new building was granted, i.e. such people received a so-called promise [*in Polish: promesa*], and such buildings were either constructed or renovated. After a few years, all such newly constructed or renovated buildings were taken over by communists for the benefit of the State Treasury, and then taken by the Municipality of Warsaw. For example, in this way, the building situated on ul. Wronia 50, ul. Styki 5 was taken over, i.e. the owner constructed a multiple dwelling which was unlawfully taken away from them on the basis of the Warsaw Decree. In order to live in the building they built, the owner of the building on ul. Styki 5 had to purchase their flat from the Municipality of Warsaw.

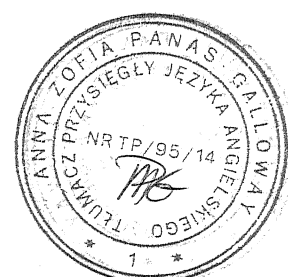
In some buildings that were renovated by their owner and taken over by the State Treasury, the Capital City of Warsaw sold flats to third parties, as happened with the building on ul. Koszykowa 67 or Śniadeckich 19.

[Page 9]

Renovation funded from public funds, referred to in the challenged provision, includes renovation conducted by cooperatives, tenants' associations, various social institutions and various commercial companies that used the building for 20 years, after which time they should have returned the building to its previous owner. The present introduction of a statutory-level provision with a general statement concerning buildings that sustained 50% damaged in 1939–1945 in principle denies the transfer of the ownership right to that building located on land in perpetual usufruct to its former owner. The above provision violates the Decree of 26 October 1945 on Demolition and Restoration of Buildings Destroyed and Damaged by the War that were in force for 50 years and that did not deprive the former owner of the ownership right to such buildings, and constitutes a typical case of expropriation of real property without legitimate grounds and any compensation. Legitimate grounds for deprivation of a property right to a real property are listed in the Constitution of the Republic of Poland and they must be specified public purposes, while expropriation must entitle one to fair compensation.

Item (4) included in the new wording of Article 214a of the Act on real property management does not list any specific public purposes which would allow the deprivation of a property right in accordance with the Constitution of the Republic of Poland.

- V. The new wording of Article 214a of the Act on real property management denies the possibility of granting the right of perpetual usufruct to a land or to transfer the

ownership right to an entitled person due to other, unspecified public purposes mentioned in Article 6 included in separate statutes in the legislative system of a country which has about 200 such statutes. That provision freely extends the deprivation of a citizen of their property right for undefined public purposes listed in unspecified legal acts, and is contrary to Article 112 of the Act on real property management, which specifies the conditions for expropriation of real property and provides that expropriation can concern a real property covered by a decision on the location of a public purpose project. Aside from that, expropriation may occur if there is no other way of obtaining the right to use a given real property.

This structuring of Article 214a, which provides for depriving a citizen of their ownership right for an unknown purpose, on the basis of an unknown legal act and without any compensation constitutes legal anarchy. This provision is also contrary to all the acts of community law referred to above, [and] it is, of course, contrary to the Constitution of the Republic of Poland, i.e. with Article 21(1) and (2), Article 32(1), Article 64 (1), (2) and (3).

[Page 10]

The provisions of the act of 17 September 2020 questioned hereinabove violate numerous above-mentioned community laws which form a part of the domestic legal system, and the mentioned community laws may not be reconciled with the challenged provisions of the act of 17 September 2020 that deprive a citizen of their ownership right; Article 91 of the Constitution of the Republic of Poland provides that in the case of such discrepancies of legal solutions, community laws, which take precedence in terms of applications in a situation of a conflict with domestic provisions, shall be applied directly. There is a clear contradiction between the provisions of the act of 17 September 2020 and the Constitution of the Republic of Poland.

The amendments adopted by the Sejm with regard to expanding the list of premises provided for in Article 214a of the Act on real property management are so broad that they violate the essence of the ownership right, encompassing practically every real property in Warsaw. Hence, they deprive all former owners of Warsaw real properties of an option to retrieve any real property in kind. Thus, the legislator *de facto* aims at conducting secondary expropriation of owners of Warsaw real properties by depriving them of ownership without simultaneously guaranteeing a right to determine compensation in accordance with the principles defined in the Act on real property management. The amending act adopted by the Sejm does not provide for any type of compensation for the expropriation, which in our opinion grossly violates Article

21(2) and Article 64(3) of the Constitution of the Republic of Poland and Article 1 of Protocol no. 1 to the European Convention of Human Rights. The legislator has left Article 215 of the Act on real property management unaltered, whose limited scope of application to Warsaw real properties has been, numerous times, subject to deliberations of the Constitutional Tribunal and the Constitutional Tribunal ruled on its lack of compliance with the Constitution in the judgement of 13 June 2011, case file ref. SK 41/09, wherein the Tribunal obliged the legislator to undertake legislative works to comprehensively regulate the premises concerning compensation for the real properties taken over under the Warsaw Decree.

Moreover, the amendment does not address the Terezin Declaration of 30 June 2009 on the property from the Holocaust period and the related issues, signed by Poland, which causes even greater chaos in administrative proceedings concerning Warsaw land.

We kindly ask that you do not sign the solutions included in the act of 17 September 2020, which we have objected against, or that you apply to the Constitutional Tribunal to have it examined for compliance with the Constitution of the Republic of Poland, international agreements and acts.

[Page 11]

Yours sincerely,

Members of the Association of People Affected by the Warsaw Decree "Dekretowiec"

[An oblong stamp:]

Ryszard Grzesiula

Management Board Member

(-) [illegible signature]

[An oblong stamp:]

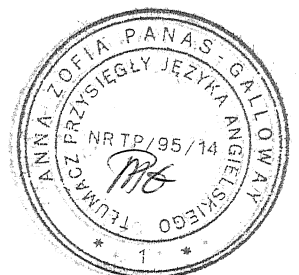
Michał Hornung

Management Board Member

(-) [illegible signature]

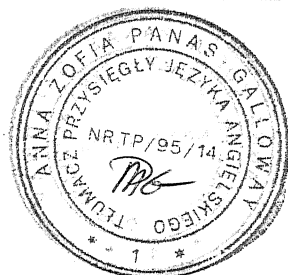
Attachments:

- Act of 17 September 2020 on amending the act on specific rules for eliminating the legal effects of reprivatisation decisions concerning real property in Warsaw, issued in violation of the law, the act on commercialisation and some employee rights, and the act on real property management

Copy to:

1. **President of the Constitutional Tribunal**
Ms Julia Przyłębska
Aleja Jana Chrystiana Szucha 12A
00-918 Warsaw
 2. **First President of the Supreme Court**
Ms Małgorzata Manowska
Plac Europejski 2/ 4/ 6
00-951 Warsaw
 3. **President of the Supreme Administrative Court**
Mr Marek Zirk-Sadowski
ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5
00-011 Warsaw
 4. **Prime Minister of the Republic of Poland**
Mr Mateusz Morawiecki
Aleje Ujazdowskie 1/3
00-583 Warsaw
 5. **Marshal of the Sejm of the Republic of Poland**
Ms Elżbieta Witek
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warsaw
 6. **Marshal of the Senate of the Republic of Poland**
Mr Tomasz Grodzki
ul. Wiejska 6/8
00-902 Warsaw
 7. **President of the Supreme Bar Council**
Mr Jacek Trela
ul. Świętojerska 16
00-202 Warsaw
- [Page 12]
8. **President of the National Bar Council of Attorneys-at-Law**
Mr Maciej Bobrowicz
Aleje Ujazdowskie 18 apt. 4
00-478 Warsaw
 9. **Editor-in-Chief of "Gazeta Wyborcza"**
Mr Adam Michnik
ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa
 10. **Editor-in-Chief of "Rzeczpospolita" Daily**

Mr Bogusław Chrobota
ul. Prosta 51
00-838 Warsaw

11. Editor-in-Chief of "Gazeta Prawna" Daily

Mr Krzysztof Jedlak
ul. Okopowa 58/72
01-042 Warsaw

A copy of the translation into English to:

1. President of the European Commission

Ms Ursula von der Leyen
Rue de la Loi 41
1000 Bruxelles, Belgium

2. United States Ambassador to Poland

Ms Georgette Mosbacher
Aleje Ujazdowskie 29/31
00-540 Warsaw

3. Israeli Ambassador to Poland

Mr Alexander Ben Zvi
ul. Krzywickiego 24
02-078 Warsaw

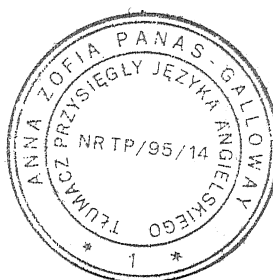
4. British Ambassador to Poland

Ms Anna Clunes
ul. Kawalerii 12
00-468 Warsaw

I, Anna Zofia Panas-Galloway, sworn translator of the English language, registered on the list of sworn translators maintained by the Minister of Justice under number TP/95/14, hereby certify that the above text is a true translation of a copy of a document presented to me in Polish, in witness whereof I hereby affix my seal and signature. A copy of the document is attached to this translation.

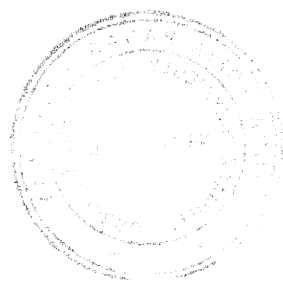
Warsaw, 29 September 2020

Translation Register no.: 315/2020

Anna Panas-Galloway

Anna Panas-Galloway

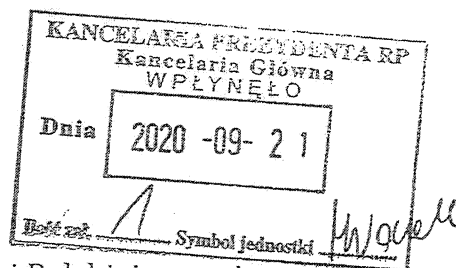

Ryszard Grzesiula
Michał Hornung
Wiceprezesi Zrzeszenia Osób Dotkniętych Skutkami
Dekretu Warszawskiego „Dekretowiec”
ul. Broniwoja 8/36, 02-655 Warszawa

Warszawa, dnia 21 września 2020 roku

Szanowny Pan Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 10
00-489 Warszawa

WNIOSEK

Na podstawie art. 122 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wnosimy o:

- a) skierowanie ustawy z dnia 17 września 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami (dalej jako: ustawa nowelizująca) do oceny przez Trybunał Konstytucyjny, zgodności art. 3 ustawy nowelizującej z Konstytucją RP, umowami międzynarodowymi i ustawami – w zakresie w jakim ustawa nowelizująca zmienia ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, 284, 471 i 782), lub
- b) na podstawie art. 144 ust. 3 pkt 6 o zawetowanie ustawy nowelizującej – w zakresie w jakim ustawa nowelizująca zmienia ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, 284, 471 i 782).

Szanowny Panie Prezydencie,

Uprzejmie informujemy Pana Prezydenta, iż Sejm po naniesionych poprawkach przez Senat, w dniu 17 września 2020 roku ostatecznie uchwalił ustawę nowelizującą, która w ocenie szerokiego grona prawników jest wielu zapisach sprzeczna zarówno z Polską Konstytucją jak i z Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a także Kartą Praw Podstawowych oraz z art. 6 ratyfikowanego przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązującego w krajowym porządku prawnym Traktatu o Unii Europejskiej.

Na wstępie pragniemy w skrócie przedstawić uprawnienia przysługujące właścicielom nieruchomości warszawskich na mocy dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy z dnia 26 października 1945 r. (Dz.U. Nr 50, poz. 279, dalej jako: Dekret warszawski, tzw. Dekret Bieruta).

Na podstawie art. 7 ust. 2 Dekretu warszawskiego wszyscy obywatele Warszawy, którzy w prawidłowy sposób złożyli tzw. wnioski dekretowe – wnosząc o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego do ich nieruchomości nabyli ekspektatywę – prawo przyrzeczone. Ekspektatywa jako instytucja prawa cywilnego jest dziedziczna i zbywalna. W Warszawie prowadzi ona do otrzymania w wieczyste użytkowanie (które może przekształcić we własność), prawa do gruntu stanowiącego własność dekretowych właścicieli, która została im bezprawnie przez komunistów odebrana.

Ustawa nowelizująca z dnia 17 września 2020 roku odbiera warszawiakom prawa nabyte na podstawie art. 7 ust. 2 Dekretu warszawskiego, dotyczy każdego obywatela Warszawy osobiście, bez względu na wyznanie, poglądy polityczne czy posiadane obecnie obywatelstwo, który utracił swą nieruchomość na mocy komunistycznego bezprawia. Daje to legitymację obywatelowi Unii Europejskiej jako osobie fizycznej do złożenia skargi do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luxemburgu na Państwo Polskie o odszkodowanie. Ponadto rozwiązania powyższe przewidziane w ustawie nowelizującej stanowią drastyczne naruszenia art. 13 i art. 17 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka mówiących o naruszaniu praw zawartych w Konwencji oraz zakazie wydawania aktów prawnych zmierzającego do zniweczenia tych praw.

Interes właścicielski skarżących jest traktowany jako majątek (*assets*), a w konsekwencji jako prawo chronione art. 1. - Protokołu Nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ponieważ ma wystarczającą podstawę w prawie krajowym. Ekspektatywa, czy raczej uprawnione oczekiwanie (*legitimate expectation*) warszawiaków uznaje się za wystarczająco pewne, i w

sądownictwie krajowym oraz międzynarodowym jest kwalifikowane jako prawo własności, co potwierdził Europejski Trybunał Praw Człowieka (zob. wyr. ETPCz w sprawie Kopecky, para. 52; wyr. ETPCz z 6.10.2005 r. w sprawie Draon p. Francji, para. 68; z 3.11.2009 r. w sprawie Sierpiński p. Polsce, para. 65; post. ETPCz z 23.2.2010 r. w sprawie Koivusaari i inni p. Finlandii; wyr. ETPCz z 1.4.2010 r. w sprawie Densiova i Moiseyeva p. Rosji, para. 47), podstawą do takiego uznania jest oparcie oczekiwania na ustabilizowanym orzecznictwie sądowym.

Na mocy Dekretu warszawskiego polskie państwo komunistyczne przejęło 40 tysięcy działek hipotecznych na których posadowionych było 25.498 budynków. Po upadku Powstania warszawskiego według inwentaryzacji przeprowadzonej przez Biuro Odbudowy Stolicy, zniszczeniu uległo 11.229 budynków. Komuniści przejęli wszystkie budynki zarówno zniszczone jak i nienaruszone. Dotychczas złożono 17 tysięcy wniosków dekretowych (wniesiono o ustanowienia prawa użytkowania wieczystego) z których w różny sposób zostało rozpatrzonych ponad 4 tysięcy z nich. Pozostałe osoby których wniosków nie rozpatrzono nabyły na podstawie art. 7 ust. 2 Dekretu warszawskiego prawo ekspektatywy, które w sądownictwie międzynarodowym i krajowym traktowane jest jak prawo własności.

Ustawa z dnia 17 września 2020 roku zakłada w art. 3 nowelizację ustawy o gospodarce nieruchomościami poprzez odebranie praw dawnym właścicielom nieruchomości warszawskich oraz wyklucza możliwość zwracania jakiegokolwiek nieruchomości w naturze. Dokonując bardzo ogólnego bilansu roszczeń dawnych właścicieli nieruchomości warszawskich wobec Państwa Polskiego z tego tytułu, należałoby przyjąć, że prawo ekspektatywy straci ponad 13 tysięcy z nich (nie uwzględniając zwielokrotnienia tej liczby z uwagi na zastępowanie pokoleń następcami prawnymi). Każda osoba to indywidualne roszczenie do określonej nieruchomości warszawskiej, której wartość trzeba określić. W skład tych nieruchomości wchodzi wille, domy wielorodzinne tzw. kamienice, palce budowlane oraz inne działki o różnym przeznaczeniu. Ogólna wartość tych roszczeń jest w chwili obecnej trudna do oszacowania bez szczegółowej analizy, jednakże z dużą dozą prawdopodobieństwa można określić, iż wysokość ich zamknie się w granicach kilkuset miliardów złotych.

Ustosunkowując się do poszczególnych zapisów ustawy z dnia 17 września 2020 roku kwestionujemy zasadność następujących zapisów ustawowych zawartych w art. 3 ustawy – nowelizujących ustawę o gospodarce nieruchomościami jako sprzecznych z wyżej wymienionymi aktami prawnymi.

- I. [art. 3 ustęp 2b ustawy nowelizującej] wprowadza do ustawy o gospodarce nieruchomościami następując zmiany: w art. 214b po ustępie 2 dodaje się ustęp 2a w brzmieniu:

„2a. Wnioskodawca oraz jego ewentualni następcy prawni nie mogą być reprezentowani przez kuratora spadku lub kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu.”

[art. 3 ustęp 3 ustawy nowelizującej] wprowadza do ustawy o gospodarce nieruchomościami następując zmiany: po art. 214b dodaje się art. 214c w brzmieniu:

„Art. 214c. Odmawia się oddania gruntu w użytkowanie wieczyste na rzecz osoby, która nabyła prawo lub roszczenie od kuratora reprezentującego osobę uprawnioną ustanowionego, dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, jeżeli nie było podstaw do jego ustanowienia albo od kuratora spadku lub z naruszeniem przepisów o dziedziczeniu, w tym przepisów dotyczących dziedziczenia spadków wakujących lub nieobjętych.”

Oba powyższe zapisy ustawowe nie zawierają cezurę czasowej określającej w jakim okresie został ustanowiony przez sąd powszechny kurator spadku lub kurator dla osoby nieznanej z miejsca pobytu. W takiej sytuacji należy interpretować powyższe przepisy, iż kuratorzy działali od momentu wejścia w życie przepisów Dekretu warszawskiego i w przypadku takich działań kuratorów można stosować odmowę oddania gruntu w użytkowanie wieczyste na rzecz osoby, która nabyła prawo wskutek działań kuratora. Zapisy powyższe jako odejmujące prawo własności, nie mieszczą się w art. 31 Konstytucji RP, który wymienia katalog ograniczenia praw i wolności, który stanowi w jakich okolicznościach można ograniczać te prawa.

Uprzejmie wyjaśniamy, iż w okresie wejścia w życie Dekretu warszawskiego z dnia 26 października 1945 roku, część obywateli polskich przebywała jeszcze w Armii Gen. Andersa, część siedziała w łagrach rosyjskich, część siedziała w więzieniach Urzędu Bezpieczeństwa, natomiast pozostali rozsiani byli po całej Polsce oraz Europie z uwagi na działania wojenne. Przejmowanie gruntów na terenie Warszawy na podstawie Dekretu warszawskiego odbywało się poprzez zamieszczenie ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym m. st. Warszawy.

Od momentu opublikowania Dziennika Urzędowego obywatel Warszawy miał 6 miesięcy na złożenie tzw. wniosku dekretowego określonego w art. 7 ust. 2 Dekretu warszawskiego. W związku z powyższym, powszechnie składano do sądu powszechnego wnioski o ustanowienie przez sąd kuratora

dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, która zgodnie z przepisami o kurateli miała uprawnienia do występowania przed wszelkimi władzami, składania wniosku dekretowego oraz podejmowania innych czynności zabezpieczających interesy nieobecnego. W całym szeregu spraw na skutek działań kuratorów mieszkańcy warszawy nabywali prawa i roszczenia uprawniające do występowania o użytkowanie wieczyste lub odszkodowanie i sprawy te często są prowadzone do chwili obecnej. Kwestionowane powyższe przepisy odbierają powyższe prawa rzeczowe obywatelom, poprzez odmowę oddania gruntu w użytkowania wieczyste na rzecz osób uprawionych.

Uprzejmie wskazujemy, iż ustanowienie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu następowało w wyniku orzeczenia sądu powszechnego poprzez wydanie określonego postanowienia. Ustanowiony nowelizacją przepis art. 214c zawiera zapis, iż organ administracyjny ma uprawnienia do określania czy sąd powszechny zasadnie ustanowił kuratora i czy była podstawa do jego ustanowienia. Jest rzeczą w systemie prawnym Polskim, a także Europejskim absurdalną, ażeby organ administracji publicznej weryfikował zasadność wydanego orzeczenia przez sąd powszechny i ustalał czy sąd powszechny miał podstawy do wydania takiego postanowienia czy nie. Ponadto organ administracji publicznej nie może orzekać, czy kurator ustanowiony przez sąd powszechny nie może reprezentować osoby uprawionej. Tym samym zamyka drogę poszkodowanemu do występowania przed sądem powszechnym co jest sprzeczne z art. 45 ustęp 1 Konstytucji RP, który stanowi, że każdy obywatel ma prawo do rozpatrzenia jego sprawy przez niezawisły sąd powszechny czy administracyjny.

Kwestionowany zapis ustawowy jest także sprzeczny z art. 32 Konstytucji RP, który stanowi, iż wszyscy są równi wobec prawa i wszyscy mają prawo do równego ich traktowania przez władze publiczne. Ponadto w naszej ocenie przepis ten narusza także art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, który stanowi, że każdy ma prawo do własności i prawo do dziedziczenia i prawa te podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej.

- II. [art. 3 ustęp 1 ustawy nowelizującej] wprowadza do ustawy o gospodarce nieruchomościami nowe brzmienie art. 214a, który stanowi, że odmawia się oddania gruntu w użytkowanie wieczyste lub przeniesienia prawa własności na rzecz osoby uprawionej ze względu na przeznaczenie lub wykorzystanie nieruchomości na cele określone w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Ustawa rozszerza także określone w art. 6 cele publiczne oraz podnosi je do rangi przepisu ustawowego odbierającego prawo własności uprawionemu.

Omawiany art. 6 zawiera jedynie katalog celów publicznych i dotychczas nie był to przepis odbierający prawa i własność obywatelowi Warszawy. Ponadto dodany pkt 11 do art. 214a ustawy o gospodarce nieruchomościami [art. 3 ustęp 1 ustawy nowelizującej], stanowi, iż:

„Art. 214a. 1. Odmawia się oddania gruntu w użytkowanie wieczyste lub przeniesienia prawa własności gruntu na rzecz osoby uprawnionej, o której mowa w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 7 ust. 2 tego dekretu, ze względu na: [...] 11) niemożność pogodzenia z prawidłowym ukształtowaniem stosunków sąsiedzkich [...]”

Zapis powyższy w naszej ocenie jest zapisem absurdalnym, nie mającym odniesienia ani do Konstytucji RP ani do prawa wspólnotowego, gdyż w żadnym kraju obecnej Europy nie znajdziemy przepisów prawa, które powodują, iż niezadowolenie lub sprzeciw sąsiada graniczącego z nieruchomością, odbiera prawo własności do tej nieruchomości. Zapis powyższy różnicujący obywateli i uzależniający odjęcie prawa własności od sprzeciwu sąsiada jest we współczesnym społeczeństwie odbierany jako pretekst do wywłaszczenia bez uiszczenia jakiegokolwiek odszkodowania. Jeżeli wspomnianym sąsiadem będzie Gmina m. st. Warszawa, która ma możliwości w publicznym przetargu sprzedać deweloperowi nieruchomości, wobec której toczy się postępowanie dekretowe to zawsze będzie można się spodziewać, że będzie sprzeciwiać się ustanowieniu prawa użytkowania wieczystego na rzecz dawnego właściciela i zwrotu nieruchomości w naturze.

Powyższe rozwiązanie ustawowe jest sprzeczne z art. 21 Konstytucji RP, art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, z art. 1 Protokołu dodatkowego pierwszego do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, z art. 17 Europejskiej Konwencji oraz z art. 17 i art. 54 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, które to przepisy zgodnie z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej są częścią krajowego porządku prawnego.

- III. Kwestionujemy celowość ustanowionego pkt. 12 w art. 214a ustawy o gospodarce nieruchomościami [art. 3 ustęp 1 ustawy nowelizującej]. Przepis ten stanowi, że:

„Art. 214a. 1. Odmawia się oddania gruntu w użytkowanie wieczyste lub przeniesienia prawa własności gruntu na rzecz osoby uprawnionej, o której mowa w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy,

niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 7 ust. 2 tego dekretu, ze względu na: [...] 12) przeznaczenie lub wykorzystanie nieruchomości na cele użyteczności publicznej.”

Termin użyteczność publiczna nie został zdefiniowany w ustawie o gospodarce nieruchomościami ani w Konstytucji RP. Tak jak podniesiono wyżej, grunt albo teren przeznaczony na składowanie węgla lub żwiru może zostać wykorzystywany w celach użyteczności publicznej i ta okoliczność w naszej ocenie bezzasadnie prowadzi do pozbawienia prawa własności do tego terenu. Jest to stosowanie przez ustawodawcę interpretacji rozszerzającej określenia „użyteczność publiczna”, gdyż potrzebny Gminie lub Skarbowi Państwa grunt może zostać wydzierżawiony lub odkupiony od właściciela czy osoby uprawnionej. Ustawodawca nie może doprowadzać do sytuacji legislacyjnej w której właściciel pozbawiany jest prawa własności bez odszkodowania.

Art. 112 ustawy o gospodarce nieruchomościami zawiera wykładnię wywłaszczenia nieruchomości, która polega na ograniczeniu lub odjęciu prawa rzeczowego prawowitemu właścicielowi, może ono nastąpić i może być dokonane na cele publiczne, jeżeli w inny sposób nie mogą być nabyte prawa do korzystania z tej nieruchomości.

W warunkach gruntów warszawskich nikt nie prowadzi rozmów z następcami prawnymi lub byłymi właścicielami. Na temat czy skłonni by byli udostępnić, wynająć lub w jakiejś innej formie przekazać grunt, natomiast sięga się do niezgodnego z Konstytucją RP wywłaszczenia prawa własności do nieruchomości na nieokreślone bliżej w tym przepisie cele użyteczności publicznej. Jest to w naszej ocenie nierówne traktowanie obywatela, co narusza art. 32 Konstytucji RP. Odjęcie prawa rzeczowego, a więc wywłaszczenie bez wskazania celu publicznego i bez przyznania osobie uprawnionej odszkodowania. Narusza to także szereg zapisów prawa wspólnotowego, wymienionych wyżej oraz narusza art. 6 obowiązującego Polskę Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

IV. Kwestionujemy zasadność pkt. 4 art. 214a ustawy o gospodarce nieruchomościami [art. 3 ustęp 1 ustawy nowelizującej].

„Art. 214a. 1. Odmawia się oddania gruntu w użytkowanie wieczyste lub przeniesienia prawa własności gruntu na rzecz osoby uprawnionej, o której mowa w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 7 ust. 2 tego dekretu, ze względu na: [...] 4) odbudowę lub remont, dokonany ze środków publicznych, budynków, o których mowa w art. 5

dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, zniszczonych w latach 1939–1945 więcej niż w 50%; [...]"

Kwestia ta została już rozstrzygnięta w dekreście z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz.U. R. P. Nr 50, poz. 281). Dekret powyższy w art. 7 rozstrzygał, iż budynki uszkodzone mogą być naprawione przez właściciela, Państwo, Gminę, instytucje państwową, społeczną, spółdzielnie mieszkaniową, zrzeszenie najemców i tak dalej. Budynek naprawiony przez wyżej wymieniony podmiot mógł być przez ten podmiot użytkowany przez 10 lat. Natomiast po tym okresie, musiał być zwrócony prawowitemu właścicielowi. W 1947 roku dokonano nowelizacji zapisów tego dekretu w ten sposób, iż podniesiono okres użytkowania budynku naprawionego do lat 20, a po tym okresie budynek przechodził na rzecz byłego właściciela bez żądania zwrotu kosztów naprawy.

Przyjęty przez Sejm ustawą nowelizującą z dnia 17 września 2020 roku przepis stanowiący o odmowie oddania nieruchomości byłemu właścicielowi, z uwagi na fakt, iż kiedyś dokonano remontu, który przekraczał 50% wartości, jest przepisem, który zapobiegnie zwrotowi, na rzecz byłego właściciela każdego budynku wyremontowanego w poprzednim okresie. Przepis ten nie uwzględnia, iż część budynków uszkodzonych w Warszawie, została odremontowana przez właścicieli.

W Zrzeszeniu „Dekretowiec” rejestrujemy tak absurdalne sprawy, iż po wejściu w życie Dekretu warszawskiego szereg osób występowało do władz Miasta st. Warszawy o zezwolenie na wybudowanie willi lub domów jednorodzinnych na posiadanych gruntach warszawskich. W większości osoby te uzyskiwały zezwolenie - tzw. promesę, na wybudowanie nowego budynku i takie budynki zostały wybudowane, albo wyremontowane. Po kilku latach wszystkie te nowo wybudowane lub wyremontowane budynki zostały przez komunistów przejęte na rzecz Skarbu Państwa, a następnie przejęte przez Gminę m. st. Warszawa. Dla przykładu możemy podać, iż w ten sposób przejęto budynek przy ul. Wroniej 50, ul. Styki 5 – gdzie właściciel wybudował nowy budynek kilkunastodzinny, który został mu całkowicie bezprawnie odebrany na podstawie Dekretu warszawskiego. Właściciel tego budynku przy ul. Styki 5, ażeby mieszkać we własnym wybudowanym budynku musiał wykupić swoje mieszkanie od Gminy m. st. Warszawy.

W niektórych budynkach odremontowanych przez właściciela, a przejętych przez Skarb Państwa, Miasto st. Warszawa sprzedawało lokale na rzecz osób trzecich i tak się działo np. w budynku przy ul. Koszykowej 67 lub w budynku przy ul. Śniadeckich 19.

Remont ze środków publicznych, o których mówi kwestionowany przepis, to jest remont dokonany również przez spółdzielnie, zrzeczenia najemców, różne instytucje społeczne, różne spółki prawa handlowego, które użytkowały budynek przez okres 20 lat, po tym okresie winny przekazać budynek poprzedniemu właścicielowi. Wprowadzanie obecnie przepisu rangi ustawowej, który generalnie orzeka, iż jeżeli budynek był w latach 1939-1945 zniszczony w 50% z reguły odmawia przeniesienia prawa własności tejże nieruchomości budynkowej na rzecz poprzedniego właściciela. Przepis powyższy narusza zarówno obowiązujące przez 50 lat przepisy dekretu z dnia 26 października 1945 roku o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny, który to dekret nie pozbawiał prawa własności do tych budynków byłego właściciela, i jest typowym wywłaszczeniem z nieruchomości bez uzasadnionej podstawy i bez przyznania odszkodowania. Uzasadnianie podstawy odjęcia prawa rzeczowego do nieruchomości są określone w Konstytucji RP i muszą to być wskazane cele publiczne, a wywłaszczenie musi przyznawać słuszne odszkodowanie.

Przepis pkt 4 zawarty w nowym brzmieniu art. 214a ustawy o gospodarce nieruchomościami nie wskazuje żadnych konkretnych celów publicznych, które by zgodnie z Konstytucją RP dawały prawo do odjęcia prawa własności.

- V. Nowe brzmienie art. 214a ustawy o gospodarce nieruchomościami odmawia oddania gruntu w użytkowanie wieczyste lub odmawia przeniesienia prawa własności na rzecz osoby uprawnionej ze względu na określone w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami inne nieokreślone cele publiczne zawarte w odrębnych ustawach zawarte w systemie legislacyjnym kraju, których to takich ustaw istnieje około 200. Przepis dowolnie rozszerza odjęcie prawa własności obywatelowi na nieokreślone cele publiczne, zawarte w nieokreślonych aktach prawnych i jest sprzeczny z art. 112 ustawy o gospodarce nieruchomościami, określającym przesłanki wywłaszczenia nieruchomości i określającym, iż wywłaszczenie może nastąpić w stosunku do nieruchomości dla której została wydana decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Poza tym wywłaszczenie może nastąpić, jeżeli w inny sposób nie można wejść w prawa użytkowania nieruchomości.

Taka konstrukcja przepisu zawarta w art. 214a, która stanowi, że odejmuje się prawo własności obywatelowi nie wiadomo na jaki cel, nie wiadomo na podstawie jakiego aktu prawnego oraz bez żadnego odszkodowania jest anarchią prawną. Przepis jest również sprzeczny ze wszystkimi przywołanymi aktami prawa wspólnotowego, jest oczywiście sprzeczny z przepisami Konstytucji RP, to jest z: art. 21 ust. 1 i 2, art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 1, 2 i 3.

Z uwagi na to, że kwestionowane wyżej przepisy ustawy z dnia 17 września 2020 roku naruszają szereg wymienionych wyżej przepisów prawa wspólnotowego, które stanowią część krajowego porządku prawnego, a przywołane przepisy prawa wspólnotowego nie dadzą się pogodzić z kwestionowanymi przepisami ustawy z dnia 17 września 2020 roku odejmującej prawo własności obywatela, zgodnie z art. 91 Konstytucji RP przy takich rozbieżnościach rozwiązań prawnych stosuje się bezpośrednio przepisy prawa wspólnotowego, które mają pierwszeństwo w stosowaniu w przypadku kolizji z przepisami krajowymi. Stanowi to ewidentną sprzeczność przepisów ustawy z dnia 17 września 2020 roku z przepisami Konstytucji RP.

Uchwalone przez Sejm zmiany dotyczące rozszerzenia katalogu przesłanek określonych w art. 214a Ustawy o gospodarce nieruchomościami są tak szerokie, że naruszają istotę prawa własności, obejmując swym zakresem praktycznie każdą nieruchomość warszawską. Pozbawiając tym samym wszystkich dawnych właścicieli nieruchomości warszawskich możliwości odzyskania jakiegokolwiek nieruchomości w naturze. Ustawodawca dąży tym samym *de facto* do wtórnego wywłaszczenia właścicieli nieruchomości warszawskich z ich własności, nie gwarantując jednocześnie prawa do ustalenia odszkodowania na zasadach określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Przyjęta przez Sejm ustawa nowelizująca nie przewiduje żadnej formy odszkodowania za przeprowadzone wywłaszczenie, co stoi naszym zdaniem w rażącej sprzeczności z art. 21 ust. 2 oraz art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Ustawodawca bowiem pozostawia w niezmienionym kształcie treść art. 215 ustawy o gospodarce nieruchomościami, którego ograniczony zakres działania w przypadku nieruchomości warszawskich był już wielokrotnie przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego, który rozstrzygał o jego niekonstytucyjności wyrokiem z dnia 13 czerwca 2011 roku sygn. akt SK 41/09, zobowiązując ustawodawcę do pojęcia prac legislacyjnych w celu kompleksowego uregulowania przesłanek dotyczących ustalenia odszkodowania za przejęte na mocy Dekretu warszawskiego nieruchomości.

Ponadto nowelizacja nie odnosi się w ogóle do Deklaracji Terezińskiej z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie mienia okresu Holokaustu i związanych z tym zagadnień podpisaną przez Polskę, wprowadzając tym samym większy chaos w postępowaniach administracyjnych dotyczących gruntów warszawskich.

Uprzejmie wnosimy o niepodpisywanie rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 17 września 2020 roku, co do których wniosliśmy zastrzeżenia, ewentualnie wniesienie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie ich zgodności z Konstytucją RP, umowami międzynarodowymi oraz ustawami.

Z wyrazami szacunku

Członkowie Zrzeszenia Osób Dotkniętych Skutkami Dekretu Warszawskiego – „Dekretowiec”

Ryszard Grzesiuta
członek zarządu

Michał Hornung
członek zarządu

W załączeniu:

- Ustawa z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami

Otrzymują:

1. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
Szanowna Pani Julia Przyłębska
Aleja Jana Chrystiana Szucha 12A
00-918 Warszawa
2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Szanowna Pani Małgorzata Manowska
Plac Krasińskich 2/4/6
00-951 Warszawa
3. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego
Szanowny Pan Marek Zirk-Sadowski
ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5
00-011 Warszawa
4. Premier Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
Szanowny Pan Mateusz Morawiecki
Aleje Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa
5. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
Szanowna Pani Elżbieta Witek
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa
6. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
Szanowny Pan Tomasz Grodzki
ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa
7. Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej
Szanowny Pan Jacek Trela
ul. Świętojerska 16
00-202 Warszawa

8. **Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych**
Szanowny Pan Maciej Bobrowicz
Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
00-478 Warszawa
9. **Redaktor Naczelny „Gazety Wyborczej”**
Szanowny Pan Adam Michnik
ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa
10. **Redaktor Naczelny Dziennika „Rzeczpospolita”**
Szanowny Pan Bogusław Chrobota
ul. Prosta 51
00-838 Warszawa
11. **Redaktor Naczelny Dziennika „Gazeta Prawna”**
Szanowny Pan Krzysztof Jedlak
ul. Okopowa 58/72
01-042 Warszawa

Po przetłumaczeniu na język angielski, otrzymują:

1. **Przewodnicząca Komisji Europejskiej**
Szanowna Pani Ursula von der Leyen
Rue de la Loi 41
1000 Bruxelles, Belgia
2. **Ambasador USA w Polsce**
Szanowna Pani Georgette Mosbacher
Aleje Ujazdowskie 29/31
00-540 Warszawa
3. **Ambasador Izraela w Polsce**
Szanowny Pan Alexander Ben Zvi
ul. Krzywickiego 24
02-078 Warszawa
4. **Ambasador Wielkiej Brytanii w Polsce**
Szanowna Pani Anna Clunes
ul. Kawalerii 12
00-468 Warszawa